

dosarul nr. 2ra-1200/18

prima instanță: Judecătoria Bălți (Viorel Pușcaș)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Aurelia Toderăș, Eugeniu Bejenaru, Alexandru Gheorghies)

ÎNCHEIERE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de președintele comisiei de lichidare a societății pe acțiuni „Articole din Beton Armat” (în proces de lichidare), Ivan Petrov,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de banca comercială „Unibank” societate pe acțiuni (în proces de lichidare) împotriva societății pe acțiuni „Articole de Beton Armat” (în proces de lichidare) și Vladimir Cechin cu privire la încasarea datoriilor, și

acțiunea reconvențională intentată la cererea depusă de Vladimir Cechin împotriva băncii comerciale „Unibank” societate pe acțiuni (în proces de lichidare) cu privire la constatarea nulității absolute a contractelor de fidejusiune,

împotriva deciziei din 21 decembrie 2017 a Curții de Apel Bălți, prin care au fost respinse apelurile declarate de banca comercială „Unibank” societate pe acțiuni (în proces de lichidare), societatea pe acțiuni „Articole de Beton Armat” (în proces de lichidare) și Vladimir Cechin și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Bălți din 17 februarie 2017,

constată:

La 01 august 2013, banca comercială „Unibank” societate pe acțiuni (denumirea prescurtată BC „Unibank” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății pe acțiuni „Articole de Beton Armat” (denumirea prescurtată SA „Articole din Beton Armat”) (în proces de lichidare) și Vladimir Cechin cu privire la încasarea datoriilor.

În motivarea acțiunii a indicat că, în baza contractului de credit nr. 80/07 din 29 iunie 2007, a acordat SA „Articole din Beton Armat” un credit în sumă de 3 000 000 de lei. Conform pct. 4.1, 4.2 și 4.3 al contractului, SA „Articole din Beton Armat” s-a obligat să ramburseze banii creditați în aceeași valută până la 29 iunie 2009.

Reclamanta a relevat că ultimul transfer efectuat de către pârâtă în scopul rambursării creditului a fost efectuat la 01 octombrie 2010, în sumă de 532 559 de lei. Astfel, în repetate rânduri a formulat pretenții față de SA „Articole din Beton Armat”

prin care a solicitat onorarea obligațiilor contractuale, care la 30 iunie 2013 constituia suma de 614 444,26 de lei, însă, somațiile au fost ignorate de către debitor.

Deopotrivă, BC „Unibank” SA a menționat că, la 24 iulie 2008, în baza contractului de credit nr. 80/08, a acordat SA „Articole din Beton Armat” un credit în sumă de 5 000 000 de lei. Conform pct. 4.1, 4.2 și 4.3 al contractului menționat, SA „Articole din Beton Armat” s-a obligat să ramburseze banii creditați în aceeași valută până la 24 iulie 2010. Ultimul transfer efectuat de către SA „Articole din Beton Armat” în scopul rambursării acestui credit a fost efectuat la 25 iulie 2013, în sumă de 186 400 de lei.

Astfel, BC „Unibank” SA a notat că în repetate rânduri a formulat pretenții pârâtului SA „Articole din Beton Armat” prin care a cerut onorarea obligațiilor contractuale, care la data depunerii cererii de chemare în judecată constituiau suma de 8 997 955,36 de lei, însă, cerințele sale au fost ignorate.

La fel, reclamanta a menționat că în vederea executării obligațiilor contractuale de rambursare a împrumutului și a altor sume aferente: dobândă, dobândă majorată, comisioane, penalități, amendă, restituirea prejudiciului cauzat, încasarea cheltuielilor de judecată și a altor plăți legate de executarea obligațiilor contractuale prevăzute la pct. 6 din contract, între BC „Unibank” SA, în calitate de creditor, și Vladimir Cechin, în calitate de fidejutor, au fost încheiate contractele de fidejusiune nr. 80/07-8/1 din 29 iunie 2007 și nr. 80/08-8/2 din 24 iulie 2008. Conform prevederilor compartimentelor 3 și 4 (pct. 3.1., 3.3, 3.6, 3.7 și 4.2) ale contractelor de fidejusiune, Vladimir Cechin și-a asumat răspunderea solidară, necondiționată și irevocabilă față de BC „Unibank” SA în corelație cu nerambursarea creditului acordat SA „Articole din Beton Armat”.

Fidejutorul a garantat restituirea împrumutului cu tot patrimoniul propriu, cu bunurile mobile și imobile, inclusiv mijloacele bănești, în decurs de 10 zile din momentul înștiințării despre neachitarea creditului. Totodată, Vladimir Cechin s-a obligat în mod benevol să transmită bunurile sale în posesia băncii, pentru comercializare și rambursarea daunelor sale dacă nu are bani, reclamanta rezervându-și dreptul să pretindă recuperarea pierderilor inclusiv în cadrul procesului judecătoresc.

În această ordine de idei, reclamanta a specificat că în vederea soluționării litigiului pe cale extrajudiciară, a adus la cunoștință în repetate rânduri fidejutorului că debitorul SA „Articole din Beton Armat” nu își execută obligațiile de rambursare a creditului. Ultima înștiințare în acest sens fiindu-i expediată lui Vladimir Cechin la 17 iulie 2013, prin care i s-a adus la cunoștință că suma totală datorată de SA „Articole din Beton Armat” pentru ambele contracte de împrumut constituie 9 797 879,62 de lei.

Reclamanta a evocat că, în pofida acțiunilor întreprinse în scopul soluționării pe cale amiabilă a litigiului, pârâții au demonstrat un comportament lipsit de responsabilitate, admitând valoarea datorată fără a o renege și fără a întreprinde careva măsuri pentru stingerea datoriei.

BC „Unibank” SA a solicitat încasarea în mod solidar de la SA „Articole din Beton Armat” (în proces de lichidare) și Vladimir Cechin în beneficiul său a datoriei rezultate din contractele de credit nr. 80/07 din 29 iunie 2009 și nr. 80/08 din 24 iulie 2008, în mărime de 9 611 479,62 de lei și a compensarea cheltuielilor de judecată, care constau din plata taxei de stat în cuantum de 50 000 de lei achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

La 11 ianuarie 2016, Vladimir Cechin a depus cerere de intentare a acțiunii reconvenționale împotriva BC „Unibank” SA (în proces de lichidare) cu privire la constatarea nulității absolute a contractelor de fidejusiune (vol. II, f.d. 99-100).

În motivarea acțiunii reconvenționale, a indicat că contractele de fidejusiune nr.80/07-8/1 din 29 iunie 2007 și nr. 80/08-8/2 din 24 iulie 2008, pe care se întemeiază acțiunea inițială, au fost prezentate în copii și nu sunt semnate de către Vladimir Cechin. Prin urmare, ultimul nu și-a manifestat consimțământul la încheierea acestor contracte de fidejusiune, iar în asemenea circumstanțe nu cunoștea despre încheierea contractelor nominalizate.

Vladimir Cechin a solicitat admiterea acțiunii reconvenționale și constatarea nulității absolute a contractelor de fidejusiune nr. 80/07-8/1 din 29 iunie 2007 și nr.80/08-8/2 din 24 iulie 2008, încheiate între BC „Unibank” SA și Vladimir Cechin.

Prin hotărârea din 17 februarie 2017 a Judecătorei Bălți (vol. II, f.d. 205-210 recto-verso) acțiunea depusă de BC „Unibank” SA a fost admisă parțial și s-a încasat de la SA „Articole din Beton Armat” (în proces de lichidare) în beneficiul BC „Unibank” SA datoria în sumă de 6 255 933,20 de lei și suma de 50 000 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată, iar în rest pretențiile BC „Unibank” SA au fost respinse.

A fost admisă cererea reconvențională depusă de Vladimir Cechin și s-a constatat nulitatea contractelor de fidejusiune nr. 80/07-8/1 din 29 iunie 2007 și nr.80/08-8/2 din 24 iulie 2008, încheiate între BC „Unibank” SA și Vladimir Cechin.

Prin decizia din 21 decembrie 2017 a Curții de Apel Bălți (vol. III, f.d. 163, 164-178), au fost respinse apelurile declarate de BC „Unibank” SA (în proces de lichidare), SA „Articole de Beton Armat” (în proces de lichidare) și Vladimir Cechin și a fost menținută hotărârea Judecătorei Bălți din 17 februarie 2017.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. art. 195, art. 199, art. 201, art. 216 alin. (1), art. 217, art. 272 alin. (2) și (9), art.267 alin. (1), art. 277 alin. (1) lit. b) și alin. (2), art.512 alin. (1), art. 514, art. 572 alin. (1) și (2), art. 602 alin. (1) și (2), art. 114, art. 1146, art. 1147 și art. 1236 din Codul civil.

În consolidarea soluțiilor sale, Judecătoria Bălți și Curtea de Apel Bălți au reținut că, Vladimir Cechin nu și-a manifestat consimțământul la încheierea contractelor de fidejusiune nr. 80/07-8/1 din 29 iunie 2007 și nr. 80/08-8/2 din 24 iulie 2008, or, prin Raportului de expertiză nr. 1175-1176 din 31 octombrie 2016, întocmit de către Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției s-a constatat că semnătura de pe aceste contracte nu a fost executată de către Vladimir Cechin, ci a fost executată de către o altă persoană prin imitarea semnăturii acestuia.

Astfel, instanțele de fond au conchis că lipsa manifestării consimțământului lui Vladimir Cechin la încheierea contractelor de fidejusiune nr. 80/07-8/1 din 29 iunie 2007 și nr.80/08-8/2 din 24 iulie 2008, duce la nulitatea absolută a acestora.

În partea acțiunii inițiale, prima instanță și instanța de apel au remarcat că prin Raportul de expertiză judiciară nr. 1354 din 24 septembrie 2015 efectuat de către Laboratorul de Expertize Economice a Centrului Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției (vol. II, f.d. 40-60), s-a constatat că în rezultatul investigațiilor efectuate la mijloacele creditare primite în baza contractelor de credit nr. 80/07 din 29 iunie 2007 și nr. 80/08 din 24 iulie 2008, care au fost calculate în conformitate cu prevederile Hotărârii BNM nr. 130 din 15 mai 1998 privind

aprobarea Regulamentului cu privire la creditele expirate, datoria SA „Articole din Beton Armat” (în proces de lichidare) față de BC „Unibank” SA (în proces de lichidare) constituie în total suma de 6 255 933,20 lei.

Prin încheierea din 10 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție (vol. III, f.d. 242-246) recursul declarat de BC „Unibank” SA (în proces de lichidare) împotriva deciziei din 21 decembrie 2017 a Curții de Apel Bălți a fost considerat inadmisibil.

La 11 mai 2018, președintele comisiei de lichidare a SA „Articole din Beton Armat” (în proces de lichidare), Ivan Petrov, a declarat recurs împotriva deciziei din 21 decembrie 2017 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului și casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea admiterii pretențiilor BC „Unibank” SA (în proces de lichidare), cu adoptarea în această parte a unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea inițială (vol. IV, f.d. 1-17, 20-35).

În motivarea recursului a invocat neaplicarea unei legi care trebuia să fie aplicată, aplicarea unei legi care nu trebuia să fie aplicată și interpretarea în mod eronat a legii, menționând în acest sens că instanțele de fond nu au clasificat sumele revendicate de bancă după perioadele de scadență și respectiv nu au constatat termenele de scadența a plăților pe fiecare cerință în parte, iar drept consecință eronat au constatat întreruperea termenului de prescripție în ansamblu.

În această ordine de idei, recurenta a specificat că pretențiile înaintate de BC „Unibank” SA (în proces de lichidare) sunt prescrise, iar acțiunea inițială urma a fi respinsă ca tardivă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, acesta este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, instanța de recurs atestă că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilită data când i-a fost comunicată SA „Articole din Beton Armat” (în proces de lichidare) decizia Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2017, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului acestuia de a ataca hotărârea judecătorească.

În concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de președintele comisiei de lichidare a SA „Articole din Beton Armat” (în proces de lichidare), Ivan Petrov, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esența lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel motivată (vol. III, f.d. 29-32 recto-verso) și referința depusă la apelul declarat de BC „Unibank” SA (în proces de lichidare) (vol. III, f.d. 24-28 recto-verso). Astfel se deduce că cererea de recurs de facto este o transpunere a motivelor din cererea de apel și din referința depusă în apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurenta nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-

se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ba mai mult decât atât, completul de admisibilitate evocă faptul că temeiurile și motivele invocate de președintele comisiei de lichidare a SA „Articole din Beton Armat” (în proces de lichidare), Ivan Petrov, în cererea de recurs sunt similare celor cuprinse în referința depusă împotriva recursului declarat de BC „Unibank” SA (în proces de lichidare) împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2017 (vol. III, f.d. 224-239).

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece președintele comisiei de lichidare a SA „Articole din Beton Armat” (în proces de lichidare), Ivan Petrov, nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurente cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de președintele comisiei de lichidare a SA „Articole din Beton Armat” (în proces de lichidare), Ivan Petrov, nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost

depusă după ce SA „Articole din Beton Armat” (în proces de lichidare) a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenteii i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de președintele comisiei de lichidare a SA „Articole din Beton Armat” (în proces de lichidare), Ivan Petrov, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2017, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de președintele comisiei de lichidare a societății pe acțiuni „Articole din Beton Armat” (în proces de lichidare), Ivan Petrov, împotriva deciziei din 21 decembrie 2017 a Curții de Apel Bălți adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de banca comercială „Unibank” societate pe acțiuni (în proces de lichidare) împotriva societății pe acțiuni „Articole de Beton Armat” (în proces de lichidare) și Vladimir Cechin cu privire la încasarea datoriilor, și acțiunea reconvențională intentată la cererea depusă de Vladimir Cechin împotriva băncii comerciale „Unibank” societate pe acțiuni (în proces de lichidare) cu privire la constatarea nulității absolute a contractelor de fidejusiune.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan